

(Portugalsko, s. Španělsko, Francie); pěstovala se od 50. let 19. stol., zplaněla a zdomácněla v různých částech Evropy (zejména severní), v sz. Asii a s. Africe. — Mapy: HANELT 1962: 135.

3. *Ornithopus perpusillus* L. — ptačinoha maličká

Tab. 107/2

Ornithopus perpusillus LINNAEUS Sp. Pl. 743, 1753.

Jednoleté, řidčeji vytrvalé, 5–30 cm vys. byliny; kořeny větvenité. Lodyhy poléhavé, roztr. chlupaté. Listy se 7–12 páry lístků; lístky vejčité, eliptické až podlouhlé, tupé nebo s nasazenou špičkou, 3–5(–6) mm dl., 1–3 mm šir., roztr. chlupaté. Okolíky řídké, 2–5(–7)květé, jejich stopky ± stejně dlouhé nebo kratší než podpůrné listy; květní stopky 3–4 mm dl. Kalich zvonkovitý, 2–3 mm dl., kališní cípy trojúhelníkovité, zašpičatělé, kratší než kališní trubka; koruna 4–5 mm dl., pavéza po stranách vykrojená, bílá, s červenofialovými žilkami, křídla a okraje načer-

venalé, člunek žlutobílý. Lusky v obrysu čárkovité, poněkud prohnuté, 15–20 mm dl., 1,5–1,8 mm šir., růžencovitě zaškrcované, krátce huňatě chlupaté, světle hnědé až hnědošedé. Semena ledvinovitá, ca 1,5 mm dl., 0,7–1,0 mm šir., žlutá až olivově zelená. V–VII. Tf.

2n = 14 (extra fines)

Vzácně a jen přechodně zavlékána a vzácně nalézána na písčínách, pastvinách a na okrajích borových lesíků. Podle starších údajů uváděna např. z Prahy, z okolí Veltrus, Litoměřic a Nové Bystřice, na Moravě jen z Jeseníku. V r. 1992 nalezena v pískovně v Hraničním lese u Rumburku (48a. Žitav. kotl.). Původní v z. a sz. Evropě, na sever do Irska, Skotska a j. Švédska, na východ do Polska, hor. Porýní a do povodí Rhôny. Zavlečená (místy zdomácnělá) v některých zemích stř., s. a jv. Evropy. — Mapy: MEUSEL et al. 1965: 247; HULTÉN NE 1986: 627.

40. *Coronilla* L. — čičorka *)

Coronilla LINNAEUS Sp. Pl. 742, 1753.

Lit.: UHROVÁ A. (1935): Revision der Gattung *Coronilla* L. Beih. Bot. Cbl. 53, sect. B, 1: 1–174. — KOMISARENKO N. F. et ZOZ I. G. (1970): Chemotaxonomičeskoje izučeniye roda *Coronilla* L. Rast. Resursy 6: 562–567. — ZOZ I. G. (1970): K sistematike roda *Coronilla* L. Bot. Ž. 55: 982–994. — OHASHI H. (1971): A taxonomic study on the tribe Coronilleae (Leguminosae) with a special reference to pollen morphology. J. Fac. Sci. Univ. Tokyo., sect. 3, 11: 25–92. — MOTZKUS B. (1973): Beiträge zur Kenntnis einiger Chromosomenzahlen der Gattung *Coronilla* L. Feddes Repert. 84: 741–746. — JAHN A. (1974): Beiträge zur Kenntnis der Sippenstruktur einiger Arten der Gattung *Coronilla* unter besonderer Berücksichtigung der Series Luteae Uhr. und der Series Roseae Uhr. Feddes Repert. 85: 455–532. — MOTZKUS B. (1976): Beitrag zur Kenntnis der Chromosomenzahlen und des Meioseablaufs in der Gattung *Coronilla* L. Gleditschia 4: 23–30. — SCHMIDT B. (1979a): Beiträge zur Kenntnis der Sippenstruktur der Gattung *Coronilla* L. Feddes Repert. 90: 257–361. — SCHMIDT B. (1979b): Zur Determination von *Coronilla*-Sippen. Gleditschia 7: 33–41.

Vytrvalé byliny nebo malé keře. Kořeny dlouhé, silné, větvené. Listy lichozpeřené, s (1–)2–12 páry lístků; palisty volné nebo částečně srostlé, neopadavé nebo záhy opadavé. Květenství dl. stopkaté úžlabní okolíky bez listenů. Květy stopkaté, nicí nebo ± rovnovážně odstálé, žluté, růžovobílé nebo světle fialově bílé, vz. bílé; kalich souměrný, zvonkovitý, kališní cípy kratší než kališní trubka; korunní lístky dl. nehetnaté, ± stejně dlouhé jako kalich nebo až 3 × delší; čepel pavézy kolmo odstálá nebo nazpět ohnutá; křídla podlouhlá; člunek zahnutý; tyčinek 9 nitkami srostlých, jedna horní volná; nitky srostlé po celé délce nebo na svrchní straně na bázi volné, volné části nitek často pod prašníky rozšířené; semeník s mnoha přisedlými vajíčky; čnělka hákovitě zahnutá, lysá. Plody zaškrcované lusky rozlamující se na jednosemenné díly oddělené rýhou nebo prstěncovitým valem. Semena kýlnatá nebo bez kýlu; radikula přitisklá; hilum ± uprostřed semene, okrouhlé až obvejčité. — Asi 20 druhů v Evropě, s. a sv. Africe a z. Asii. — Entomogam. Autogam. Alogam.

Poznámka: Většina druhů obsahuje jednoduché kumariny, např. dafnetin, dále furokumariny, např. psoralen, které jsou mírně jedovaté. *Coronilla emerus* má navíc triterpenoidní saponiny.

- 1a Dolní listy celistvé, hor. trojčetné; palisty do 1/2 srostlé; jednoleté byliny 5. *C. scorpioides*
- b Všechny listy lichozpeřené, s (1–)2–12 páry lístků; palisty volné nebo jen na bázi srostlé; vytrvalé byliny nebo malé keře 2
- 2a Květy pestré, růžovobílé nebo světle fialově bílé, vz. celé bílé; listy s 6–12 páry lístků 4. *C. varia*
- b Květy žluté; listy s (1–)2–7 páry lístků 3

*) Zpracovala A. Chrtková

- 3a Lodyhy oblé, nerýhované nebo mělce rýhované; lístky sivé, slabě masité; palisty na bázi srostlé; postranní žebra plodů křídlatá **2. *C. vaginalis***
 b Lodyhy hranaté, rýhované; lístky zelené nebo nasivělé, tenké; palisty volné; postranní žebra plodů nekřídlatá 4
 4a Malé keře; listy s (1–)2–4 páry lístků; nehty korunních lístků 2–3 × delší než kalich **1. *C. emerus***
 b Vytrvalé byliny; listy s (1–)5–7 páry lístků; nehty korunních lístků o málo delší než kalich **3. *C. moravica***

1. *Coronilla emerus* L. — čičorka křovitá

Coronilla emerus LINNAEUS Sp. Pl. 742, 1753. — Syn.:
Coronilla pauciflora LAM. Fl. Fr. 2: 661, 1778.

Exsikáty: Extra fines: Pl. Čechoslov. Exs., no 227.

Keř, 30–100 cm vys. Kořeny mohutné, dlouhé, větvené. Větve přímé, hranaté, rýhované, lysé, jen v mládí roztr. přitiskle chlupaté. Listy s (1–)2–4 páry lístků; palisty vejčité kopinaté, volné, 1,0–1,5 mm dl., kožovité, lysé, hnědé; lístky krátce (asi 1 mm) řapíčkaté, obvejčité, eliptické až srdčité, (5–)8–22 mm dl., 4–10 mm šir., lysé až roztr. chlupaté, zelené. Okolíky 2–5květé, jejich stopky 3–6 cm dl.; květní stopky 3–5 mm dl. Kalich šikmo zvonkovitý, 3–4 mm dl., roztr. chlupatý; kališní cípy trojúhelníkovité, mnohem kratší než kališní trubka; koruna 15–20 mm dl., žlutá; její lístky s dlouhými nehty, 2–3 × delšími než kalich, čepel pavézy obvejčité až srdčité, často červeně pruhovaná; křídla tupě ouškatá, zděli člunku. Luský v obrysu čárkovité, zaškrpcované, zúžené v zobánek, bez gynopodia, 5–80 mm dl., 1,8–2,0 mm šir., lysé, světle šedohnědé, v místech semen často tmavší, ze (2–)4–10 dílů. Semena úzce elipsoidní až úzce válcovitá, na bocích bez kýlu, kýl často na obvodu semen, 3,0–5,0(–5,2) mm dl., 1,0–1,5 mm šir., 0,8–1,5 mm tlustá, tmavě hnědá až rezavě zelená, hladká, matná až slabě lesklá. V–VIII. Ff.

2n = 14 (extra fines)

V ČR (jen v subsp. *emerus*) vzácně pěstovaná v zahradách a kdysi zplanělá v Českém středohoří (vrch Bába u Ječovic). Jihoevropský druh, zasahující roztroušenými arely až do j. Skandinávie, na východě do Sýrie a Libanonu, na jihu do s. Afriky. — Mapy: UHROVÁ 1935: 25; JAHN 1974: 466; HULTÉN NE 1986: 627.

2. *Coronilla vaginalis* LAM. — čičorka pochvatá Tab. 108/1

Coronilla vaginalis LAMARCK Encycl. Méth. Bot. 2: 121, 1786.

Exsikáty: TAUSCH Herb. Fl. Bohem., no 360. — Extra fines: Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 836. — DÖRFLER Herb. Norm., no 5253. — Fl. Exs. Austro-Hung., no 3601. — Fl. Hung. Exs., no 374.

Keř, 15–30(–40) cm vys. Kulový kořen dlouhý, silný, větvený. Větve poléhavé, plazivé nebo vystoupavé, oblé, mělce rýhované, lysé. Listy se 4–6 páry lístků; palisty podlouhle vejčité, 3–5 mm dl., na bázi srostlé, po odkvětu opadávající, blanité, lysé, hnědé; lístky přisedlé nebo velmi krátce (0,2–0,3 mm) řapíčkaté, okrouhlé, šir. eliptické až obvejčité, na bázi zaokrouhlené až slabě klínovité, 5–12 mm dl., 3–10(–12) mm šir., mírně masité, lysé, sivé. Okolíky 4–10květé, jejich stopky 4–7(–11) cm dl.; květní stopky 2–3 mm dl. Kalich krátce zvonkovitý, ca 2 mm dl., lysý; kališní cípy mnohem kratší než kališní trubka; koruna 8–10 mm dl., sytě žlutá; čepel pavézy obsrdčitá, náhle zúžená v zelený nehet; křídla 2 × delší než člunek. Luský v obrysu čárkovité, nicí, zaškrpcované, zúžené v zobánek, bez gynopodia, (6–)16–22 mm dl., 1,8–2,3 mm šir., lysé, šedohnědé až světle hnědé, z (1–)2–6(–8) dílů. Semena elipsoidní, ledvinovitá nebo válcovitá, na bocích i na obvodu s kýlem, (2,3–)3,0–3,3(–3,5) mm dl., (1,0–)1,4–1,7 mm šir., 0,9–1,6 mm tlustá, hladká, hnědočervená, tmavě rezavě hnědá až tmavohnědá, matná až slabě lesklá. (V–)VI–VII(–VIII). Ff.

2n = 12 (extra fines)

Variabilita: Druh proměnlivý pouze ve velikosti rostlin a počtu květů v květenství, v závislosti na podmínkách prostředí (f. *elatior* UHROVÁ je mohutnější, 20–40 cm vys.). Tyto odchylky nemají taxonomickou hodnotu.

Ekologie a cenologie: Travnaté a kameňaté stráně, vzácněji světlé lesy (bory, doubravy), okraje křovin; na sušších, slunných místech, nejčastěji na opukách, místy na amfibolitových břidlicích nebo jiných, především vápníkem bohatých podkladech. Převážně ve společenstvech svazu *Bromion erecti*, zejména v asociacích *Cirsio pannonici-Seslerietum calcariae* KLIKA 1933 a *Brachypodio pinnati-Seslerietum* KLIKA 1929; vzácněji ve společenstvech svazu *Erico-Pinion* (diagnostický druh).

Rozšíření v ČR: Vzácně v Českém termofytiku, výjimečně v mezofytiku; v kolinním, řídkéji v planárním stupni (max.: České středohoří,

Lovoš, ca 500 m). § — Mapy: TOMAN Sborn. Pedagog. Fak. Ústí nad Labem 2: 64, 1973 (Čechy); SLAVÍK in Květena ČR 4: 38, 1995.

T: 2. Stř. Poohří, 4. Loun.-lab. střed., 5. Terež. kotl., 6. Džbán, 7. Středočes. tab., 8. Čes. kras (Čikánka u Radotína), 11. Stř. Pol. (Semická hora u Semic). — M: 51. Polom. hory (Tetčiněves; Střížovice).

Celkové rozšíření: Jižní část stř., jv. a v. Evropy, izolované výskyty v Německu a Itálii. — Mapy: UHRVÁ 1935: 26; MEUSEL et al. 1965: 246; SCHMIDT 1979: 247.

3. *Coronilla moravica* CHRTKOVÁ et STAVĚLOVÁ — čičorka moravská

Coronilla moravica CHRTKOVÁ et STAVĚLOVÁ Folia Geobot. Phytotax. 21: 325, 1986.

Vytrvalé byliny. Kořeny dlouhé, tenké. Lodyhy přímé, 35 cm vys., hranaté, mělce rýhované, lysé. Listy s 5–7 páry lístků; palisty úzce vejčité, 1,5–2,0 mm dl., blanité, lysé, bělavé až světle hnědé, volné; lístky krátce řapíčkáté, podlouhlé až obvejčité, na vrcholu zaokrouhlené, s nasazenou špičkou, na bázi zaokrouhlené až klínovité, 5–12 mm dl., 3,0–4,5 mm šir., lysé, nasivěle zelené, řapíčky 0,5–1,0 mm dl. Okolíky 4–7květé, jejich stopky 37–53 mm dl.; květní stopky 3–4 mm dl. Kalich krátce široce zvonkovitý, 2,5–3,0 mm dl., lysý, světle hnědý; kališní cípy mnohem kratší než trubka; koruna 9–11 mm dl., sírově žlutá, člunek na špičce červenohnědý až černavý, nehty korunních lístků o málo delší než kalich, pavéza obvejčitá, ± stejně dl. jako člunek, křídla kratší než pavéza, člunek zahnutý, s dlouhým, tenkým, přímým zobánkem.

$2n = ?$

Ekologie a cenologie: Suché a výslunné stráně; těžší, jílovité půdy na flyšovém pískovci.

Rozšíření v ČR: Dosud známá z jediné lokality na Moravě: 78. B. Karp. les., Čaklovy u obce Pašovice, 270 m.

4. *Coronilla varia* L. — čičorka pestrá

Tab. 108/3

Coronilla varia LINNAEUS Sp. Pl. 743, 1753. — Syn.: *Coronilla pendula* KIT. Linnaea 33: 634, 1862.

Exsikáty: DOMIN et KRAJINA Fl. Českoslov. Exs., no 175. — Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 225.

Vytrvalé byliny. Kořeny dlouhé, plazivé. Lodyhy vystoupavé nebo poléhavé, 30–100 (–200) cm vys., hranaté, rýhované, lysé nebo roztr. chlupaté, větvené. Listy se 6–12 páry lístků; palisty kopinaté, zašpičatělé, 1,5–2,5 mm dl., bylinné, zelené až zelenobílé nebo zelenohnědé,

volné; lístky krátce (0,5–1,0 mm) řapíčkáté, obvejčité, podlouhlé až podlouhle čárkovité, na vrcholu zaokrouhlené, často s nasazenou špičkou, na bázi zaokrouhlené nebo slabě klínovité, (8–)10–18(–23) mm dl., 3–8(–12) mm šir., lysé nebo s ojedinělými chlupy, zelené až nasivěle. Okolíky 12–20(–25)květé, jejich stopky 2–10(–12) cm dl., hranaté, rýhované; květní stopky 2,5–4,0 mm dl. Květy vonné, rozestálé, dolní po odkvětu nicí; kalich krátce široce zvonkovitý, 2,0–2,5 mm dl., lysý; kališní cípy kratší než kališní trubka; koruna 10–13 mm dl., pestrá, vz. bílá; čepel pavézy vejčité okrouhlá, náhle zúžená v nehet, světle až sytě růžová nebo světle fialová, křídla šir. vejčitá, s tupými oušky, bílá nebo růžová, člunek ± stejně dlouhý jako křídla, bílý nebo světle růžový, na špičce purpurově červený. Lusky v obrysu čárkovité, vzhůru zakřivené, zúžené v zobánek, bez gynopodia, (9–)20–45(–65) mm dl., 1,2–2,3 mm šir., lysé, světle hnědé až hnědošedé, z (1–)3–8(–11) dílů. Semena elipsoidní, úzce elipsoidní až válcovitá, někdy uprostřed mírně zúžená, mírně zploštělá, na bocích s kýlem, (3,0–)3,5–4,0(–4,5) mm dl., 1,3–1,5(–1,9) mm šir., 1,1–1,8 mm tlustá, hladká, světle až rezavě hnědá, olivově zelená, někdy nafialovělá, matná až slabě lesklá. (V–)VI–IX. Hkf.

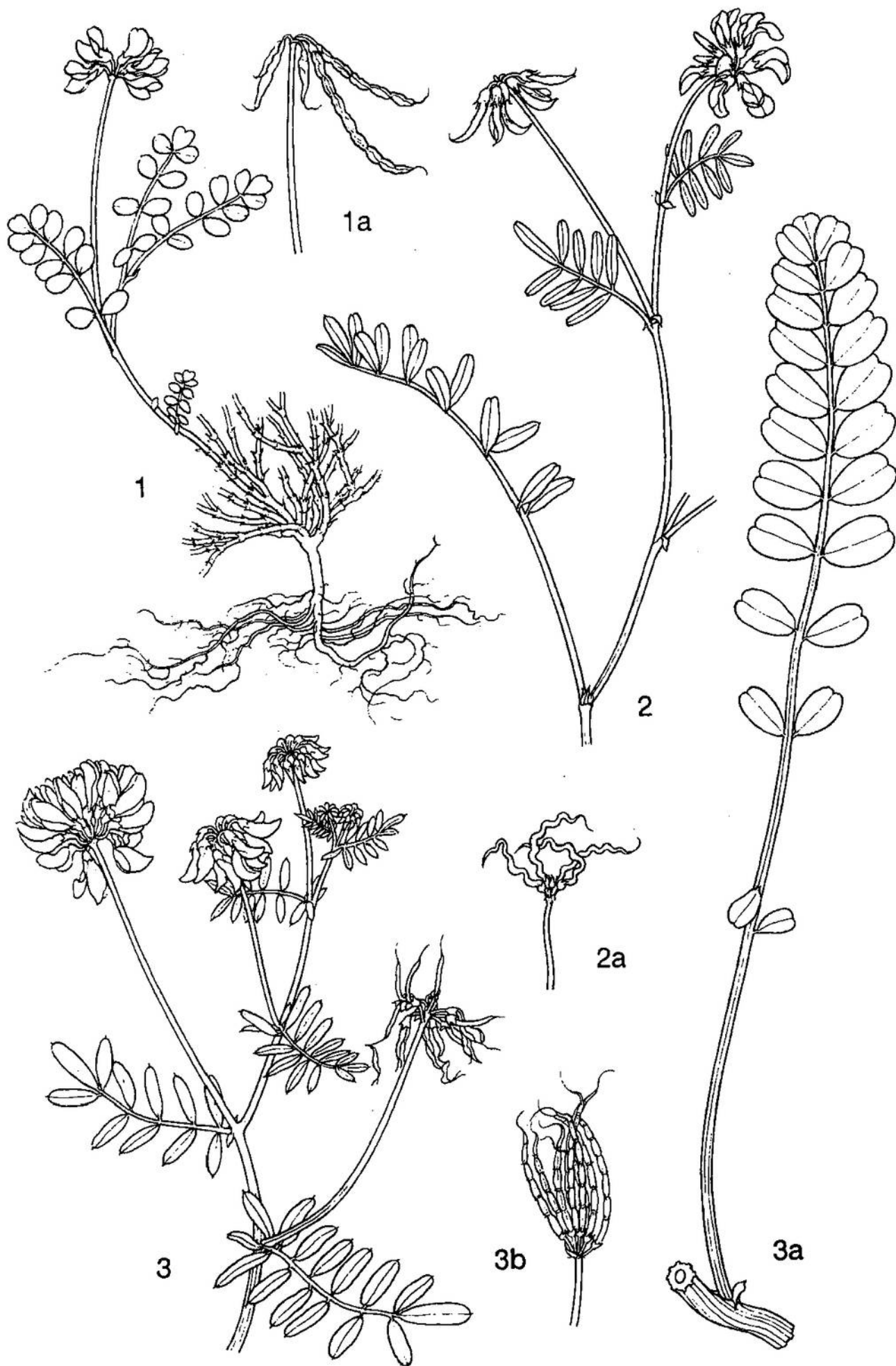
$2n = 24$ (ČR: 12. Dol. Pojiz., 17. Mikul. pah., 37. Šum.-novohr. podh.)

Variabilita: Druh značně proměnlivý ve velikosti rostlin (f. *nana* R. DVOŘÁK a f. *simplex* R. DVOŘÁK: rostliny malé, nevětvené nebo chudě větvené; f. *sylvatica* CYPERS: rostliny mohutné, až 2 m vys.), v odění (f. *glabra* UHRVÁ: rostliny úplně lysé), v počtu květů v květenství a v barvě květů. Proměnlivost většinou závisí na podmínkách prostředí a nemá větší taxonomickou hodnotu.

Ekologie a cenologie: Travnaté stráně, meze, suché louky a pastviny, okraje cest, příkopy, železniční násypy a nádraží, řídké křoviny, lesní lemy a světliny. Většinou na sušších a slunných stanovištích, na různých půdách a podkladech. Převážně ve společenstvech svazu *Festucion valesiacae* a zvláště jeho podsvazu *Coronillo varia-Festucion rupicolae* (diagnostický druh); jako diagnostický druh rovněž ve společenstvech svazů *Prunion spinosae* a *Erico-Pinion*.

Rozšíření v ČR: Roztroušeně, místy až hojně, zejména v termofytiku a mezofytiku; v oreofytiku roztroušeně pouze v nižších polohách a na chráněných stanovištích. Těžiště v planárním až submontánním stupni; v montánním a supramon-

Tab. 108: 1 *Coronilla vaginalis*, 1a — plodenství. — 2 *Hippocrepis comosa*, 2a — plodenství. — 3 *Coronilla varia*, 3a — dolní list, 3b — plodenství.



tánním stupni vzácně, do vyšších poloh občas zavlečána (max.: Krkonoše, Rýchorec, ca 1 030 m).

Celkové rozšíření: Evropa (v j. Skandinávii a na Britském souostroví pouze zavlečená), jv. a stř. Asie; v Severní Americe druhotně. — Mapy: UHROVÁ 1935: 27; MEUSEL et al. 1965: 246; SCHMIDT 1979: 269.

Význam: V lučních porostech zvyšuje hodnotu píce obsahem rostlinných bílkovin. Dříve se používala v lidovém léčitelství. Celá rostlina, především však semena obsahují jedovatý kardiotoxický saponin koronillin.

5. *Coronilla scorpioides* (L.) KOCH — čičorka štírová

Coronilla scorpioides (LINNAEUS) KOCH Syn. Fl. Germ., ed. 1, 188, 1837. — Syn.: *Ornithopus scorpioides* L. Sp. Pl. 744, 1753. — *Ornithopodium scorpioides* (L.) SCOP. Fl. Carn., ed. 2, 73, 1772.

Jednoleté byliny. Lodyhy vystoupavé, 10–30 cm vys., lysé, větvené. Dolní listy eliptické, vej-

čité až téměř okrouhlé, (10–)20–30(–40) mm dl., (8–)10–15(–20) mm šir., horní 3četné, koncový lístek eliptický až vejčitý, 20–35 mm dl., 10–15 mm šir., párové lístky ledvinitě okrouhlé, mnohem menší než koncový lístek, lysé, nasivěle zelené; palisty kopinaté, 1–3 mm dl., blanité, do 1/2 srostlé. Okolíky 2–5květé. Kalich šir. zvonkovitý, 2,0–2,5 mm dl.; kališní cípy mnohem kratší než trubka; koruna 5–6(–7) mm dl., žlutá, často nazelenalá; čepel pavézy obvejčitá, člunek špičatý. Lusky podlouhlé, přímé nebo obloukovitě zakřivené, 30–40(–60) mm dl., tupě 4–6hranné, ze 7–10 dílů. Semena elipsoidní, 4,0–4,5 mm dl., tmavě hnědá. IV–V. Tf.

2n = 12 (extra fines)

V ČR přechodně zavlečená (Praha-Zlíchov, rumiště u železniční trati). Původní v j. Evropě, jz. Asii a s. Africe; do stř. Evropy často zavlečaná. — Mapy: UHROVÁ 1935: 25; SCHMIDT 1979: 267.

41. *Hippocrepis* L. — podkovka *)

Hippocrepis LINNAEUS Sp. Pl. 744, 1753.

Lit.: HRABĚTOVÁ-UHROVÁ A. (1949, 1950): Generis *Hippocrepis* L. revisio I–IV. Pr. Morav.-Slez. Akad. Věd Přír. 21: 1–53, 1949; 22: 99–158, 219–250, 331–356, 1950. — GUERN M. (1977): Le complexe polyploide de l'*Hippocrepis comosa* L. I. Bull. Soc. Bot. Fr. 124: 69–83.

Vytrvalé byliny. Kořeny větvené, větvenovité, vícehlavé, hlavní kořen silný. Lodyhy na bázi dřevnaté. Listy lichozpeřené; lístky celokrajné, tenké. Květenství dl. stopkaté okolíky v úžlabí podpůrných listů; květy krátce stopkaté. Kalich krátce zvonkovitý, slabě dvouplysý; koruny žluté, korunní lístky dl. nehetnaté; tyčinek 9 srostlých nitkami a jedna horní volná; nitky nesterilně dlouhé, 5 delších pod prašníky ztlustlých; semeník přisedlý, s mnoha vajíčky; čnělka lysá; blizna koncová, malá. Plody zaškrkované lusky rozlamující se na jednosemenné, podkovovitě zahnuté díly. Semena rohlíčkovitě zakřivená; hilum okrouhlé. — Asi 21 druhů v Evropě (převážně ve Středozeří) a v z. Asii. — Entomogam.

1. *Hippocrepis comosa* L. — podkovka chocholá Tab. 108/2

Hippocrepis comosa LINNAEUS Sp. Pl. 744, 1753. — Syn.: *Hippocrepis perennis* LAM. Fl. Franç. 2: 657, 1778. Exsikáty: Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 1236. — Extra fines: DOMIN et KRAJINA Fl. Českoslov. Exs., no 176. — Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 622/1, II. — Fl. Exs. Reipubl. Českoslov., no 335. — Fl. Hung. Exs., no 2161. — HAYEK Fl. Stir. Exs., no 542. — Pl. Polon. Exs., no 242.

Vytrvalé, 10–25(–35) cm vys. byliny. Lodyhy poléhavé nebo vystoupavé, na bázi dřevnaté, četné, větvené, tenké, oblí, lysé nebo roztr. přitiskle chlupaté. Listy dl. řapíkaté, řapíky 2–6(–8) cm dl., s (3–)4–6(–7) páry lístků; lístky krátce (asi 1 mm) řapíčkaté, obvejčité, podlouhlé až čárkovité, na vrcholu vykrojené nebo tupé a s nasazenou krátkou špičkou, na bázi náhle zúžené, zelené, žlutozelené, hnědozelené nebo na-

sivělé, tenké, lysé nebo na spodní straně olýsalé; palisty vejčité, na vrcholu zašpičatělé, 3–4 mm dl., volné, nebo jen na bázi s řapíkem srostlé, kožovité až blanité. Květy v (4–)8–10(–12)květých, dlouze (5–10 cm) stopkatých okolících; květní stopky ca 1 mm dl., roztr. přitiskle chlupaté. Kalich 4–5 mm dl., nahnědlý, roztr. přitiskle chlupatý; kališní cípy trojúhelníkovité, špičaté, kratší než kališní trubka, dva horní srostlé téměř po celé délce; koruna 8–10(–12) mm dl., sytě žlutá; čepel pavézy napět ohnutá, obvejčitá, s hnědými žilkami; nehty dlouhé, až 2 × delší než kalich; křídla krátká, s tupými oušky; člunek zakřivený, s krátkým zobánkem, kratší než křídla. Lusky obloukovitě až srpovitě prohnuté, zploštělé, na vrcholu zúžené v zobánek, na bázi bez gynopodia, mezi semeny

*) Zpracovala A. Chrtková